

om, at Regjeringen maatte have været berettiget til at sælge de udenfor Kirkens Grund og tilhørende beliggende Grunde til Bebyggelse og lade Ruinen staa, som den var. At den nu ved det fremkomne særdeles uegenyttige og høimodige Tilbud har opnaaet, foruden en passende Sum for disse Grunde, tillige at faae en Anvendelse af Ruinen, som svarede til dens oprindelige Bestemmelse og stod i Samklang med Sagens historiske Udvikling, kan umulig gjøre dens rettlige Stilling svagere.

Herved er det naturligt ingenlunde sagt, at Regjeringen skulde have været berettiget til at skjænke Kirkebygningen bort enten i fuldført eller ufuldført Tilstand. Men der om er der jo heller aldeles ikke Tale i den foreliggende Transaktion*). Følge denne skal jo Kirkebygningen, naar den er fuldført (hvilket senest skal være sket i 1884) skjædes tilbage til Staten, — hvis den ikke bliver fuldført inden 1884, eller der ikke inden 1879 er udført Arbejder paa den af mindst 100,000 Rd. Værdi, falde tilbage til Staten (tilligemed alt Andet, der ikke er solgt, og Kjøbsummen for det Solgte), — og i Mellemtiden, indtil det viser sig, om det One eller Andet bliver Tilfældet, forblive Staten et Pant for Opfyldelsen af Kjøberens Forpligtelse til at fuldføre den. Dette er Forholdets Realitet; enten man havde udtrykt denne, saaledes som Kjøbekontrakten nærmest syntes at henføre til, at Bygningen med Tiliggende forblev Statens Eiendom, eller man valgte den Formulering af Panten, som man i Skjødet har fundet hensigtsmæssigt: at den hele Kirkeplads med tilhørende skjædes Statsraad Lietgen, men Kirkebygningen enten skjædes tilbage eller falder tilbage til Staten, er kun af rent formel Betydning; i begge Tilfælde er Resultatet det samme: Staten faar Eiendomsretten over Kirken, Medkontrahenten kun en begrænset Brugsret for sin og Sines Levetid**). Og at Regjeringen maatte være berettiget til at meddele en saadan Brugsret til Veberlag for, hvad man opnaaede, det turde dog være hevet over al Tvivl. Transaktionen kan derfor ikke siges at „bevæge sig udenfor Grænserne af det juridiske Begreb om Kjøb og Salg“.

Naar nu Flertallet bestrider Ministerens Competence til at foretage Afhændelsen paa den Maade, som sket er, saa synes dette at bero dels paa, at det opfatter Sagen, som om Kirkebygningen var skjænket bort — Noget, der vel ikke udtrykkelig er sagt, men ligger i dets Fremstilling —, dels paa, at det antager, at Ministeren var ubeløstet fra at tage andre end rent finansielle Hensyn i denne Sag, eller, som det ogsaa udtrykkes, at hans Besøielse kun gik ud paa at gjøre det Hele i Penge til Statskassens Fordel. Begge disse Betragtninger har jeg tilstrækkelig imødegaaet ovenfor og skal her blot, hvad den sidste angaar, tilføie, at, naar Flertallet synes at ville finde en Støtte herfor i Finantsloven, da er dette formentlig uden al Grund. Derved, at Frederiks Kirkeplads var opført i Finantsloven ved Siden af „Christiansborg Slots Basseribus, Meitegaarden paa Tegersborg, det Egl. Hømagasin“ osv., var det ikke udeløstet, at Regjeringen ved Salget af Marmorkirken havde andre Interesser end var taget end med Hensyn til bemeldte Basseribus og Hømagasin. Heller ikke indser jeg, hvorledes noget Saadant kan udelees af, at Finantsloven — forøvrigt med ubestridelig Sandhed — har opført de Penge, der antoges at ville indkomme ved Salget af Frederiks Kirkeplads og andre Eiendomme, under „Indtægt ved Forbrug af Formue og Stiftelse af Gjæld“. Lige saa lidt findes der i Forhandlingerne paa Rigsdagen nogen Støtte for den Ansøielse, at Regjeringen ved at modtage Bevillingen skulde have fraktrøvet sig Ret til at gjøre disse berettigede Hensyn gjældende; thi deraf, at man uden nogen nærmere Begrundelse ved et Ændringsforslag indførte Ordene „og derpaa værende Ruin“ i Finantsloven, kan dog umulig udelees en Forpligtelse for Regjeringen til at sælge „Ruinen“, om det skulde være til Nedbrydelse, eller til at udbringe af Pladsen mindst hvad den var værd under denne Forudsætning, og at Flertallets Anvisning paa at sælge den mindst for denne Værdi „til en Kirke, et Theater, en Udstillingsbygning“ er mindre praktisk, burde vist 25 Aars Erfaring have godtgjort.

*) Derfor er ogsaa den Paaberaabelse af en Udtalelse af Fenger, der er sket i Flertallets Ovenstaaende, uden al Betydning for det her foreliggende Tilfælde, medens han vistnok havde Ret i, at Regjeringen ikke paa egen Haand kunde gjøre, hvad der da var Tale om: at skjænke det Hele bort til en Industriudstillingsbygning.

**) Naar Flertallet i Ministerens Erklæring om, at han havde taget Initiativet til Bestemmelsen om en eventuel Tilbagestiftning for at opnaa en „bestemtere juridisk Formulering“ af det hele Forhold, kun vil se „et juridisk-theoretisk Ønske om en bestemtere Definition“, da beror denne mærkelige Misforstaaelse vistnok paa en Mangel paa praktisk juridisk Syn for Forholdets Bestaaenhed. Det synes temmelig indlysende, at det for at udtrykke begge Parters Hensigt om at bevare Statens Ret til Kirken var nødvendigt enten at undtage den fra Salget eller forandre dens Tilbagestiftning, og Indførelsen af en Klausul herom var derfor ikke mere noget juridisk-theoretisk Paafund end Optagelsen af enhver anden Bestemmelse i Overenskomsten.